

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvarte 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvarte 2 gold.

V kakšnim jeziku se bodo Slovincam postave dajale?

Izmed raznih narodov naše velike Austrije ni bilo nobeniga, ki bi ga bilo vladarstvo gledé na jezik njegov in sploh na narodnost tako v nemar pustilo, kakor Slovence, katerih jezik se že v deželnih učilnicah ni častil, v višji šole, v urade in pisarnice pa nikoli ni pripustil, dobivši edino pribežališe v revni bajtici oratarja in v cerkvi, iz katerih se vendar v kljub tolikemu trudu njegovih sovražnikov pregnati ni dal.

Žalostni nasledki tega, bi lahko rekel, zapovedaniga zapušanja in zanemarenja lepiga materniga jezika so slednemu dobro znani; z toliko življem veseljem so torej Slovenci pozdravili izhajajoče sonce svobode, zakaj ono jim je vernilo prirojene pravice ljudske in z njimi tudi pravice jezika, in v resnični popolni izpeljavi izrečene enakosti pravic vseh narodov so smeli Slovenci pričakovati krasni razcvet svojiga jezika, blaženost in zadovoljnost stanovavcov, zlasti kmetijskiga stanu, in prihodno veličino in mogočnost razne narodnosti obsegajoče države, ktere ud je tudi Slovenija.

Perva želja tedej poldrugiga milijona Slovincov, kakor tudi vseh njih slavjanskih bratov, katerih osoda popred ni mnogo srečnejši bila, je mogla biti, da bi se izrečeno vodilo: enakopravnost vseh narodnost, kmalo v življenje vpeljalo in resnica postalo; želeli so mogli, da se z naprejem ne bodo več dajale državne službe ali uradi ljudem, ki deželnega jezika popolnoma ne znajo, kakor se je popred zoper očitne zapovedi godilo; da se ne bodo več uradne pisma v nerazumljivim ptujim jeziku izročevale, da se ne bode pri sodnih oblastih zoper §. 359. I. d. kaznovanih postav samo po nemško ali taljansko izpraševalo in odgovore zapisavalo, da se ne bodo prihodni razglasi, sodne oznanila, ukazi in nar svetejši pravice človeka, svobode, življenje in premoženje obsegajoče postave samo in edino v nemškem in italjanskim jeziku razglasovale, da ne bode več sodni hlapec edini predstavljavec in oznanovavec postav — z eno besedo oni so mogli in smeli želeli, da se njih jezik, jezik ljudstva, berž ko bo mogoče v očitno (javno) življenje vpelje.

To je bila, se lahko reče, ena nar važnih želja slovenskiga naroda, in če prav si nihče skrival ni velikih težav, preden bi se ta reč popolno dognala, se je saj upati smelo, da se bodo z vsemi sredstvi in pomočki potrebne priprave delati in zadržki odpravljati kmalo počeli. — In vendar bo že koj pol leta preteklo, več tednov so že poslanci naši, ki narodove želje poznajo ali bi jih saj poznati mogli, na državnem zboru sbrani, — mi pa še ne vidimo nobene želje v resnici izpolnene, in tudi nobene nar manjši priprave k njihovim prihodnim izpolnjenji, ni ga zaslišati glasu iz državniga zbora, ki bi vtegnil našemu lepemu jeziku zasluženost pravico in čast zadobiti. Ne vemo, ako se slovenšina v učilnice vpelje, ne vidimo k temu nikakoršnih priprav, po uradih in sodnih oblastih edino gospodujeta nemški in laški jezik, in državne službe se še zmiram izročujejo ljudem, ki jezika našiga ne umejo in umeti ne marajo, z eno besedo, na Slovence, kakor se kaže, se še vedno gleda, kakor na nevažni pridavek, ki ima na zadnje na versto priti.

Pričakujemo tedaj od naših poslancev na državnem zboru, da bodo po odločbi zastran kmetijskih zadev, postavodajni zbor in ministre tudi drugih želja našiga naroda opomnili. Zlasti pak želimo, da naj se hitro slovenšina vpelja v šole in pisarnice, zraven pa vse postave, ki jih bode državni zbor dal, in pa vse poprejšne postave, kolikor bodo še veljavnost svojo obdržale, v slovenskim jeziku ne le predstavljene, temoč z močjo izvrniga spisa obdane, za vse Slovence v posebnim uradnim ali državnim listu razglasijo. Zakaj le po tem bo enakost vseh narodov za res in ne le na papirju spoznana in v djanji spoštovana, le tako bodo Slovenci eno in toisto postavo imeli, in se bode mešari in pomotam, ki se morajo zgoditi iz posebniga, zraven tudi dražjiga, trojniga prestavljanja postav v Gradci, v Ljubljani in v Terstu, ki uradnikom pri premestovanji in sploh vsem državljanom škodvajo, zamoglo konec storiti. Te postave bi se, ako se bode Austria po narodnostih v nove dežele (Provinzen) razdelila, katerih vsaka bo za domače reči lastno središčno odgovorno oblast (Centralbehörden) imela, po taki slovenski oblasti v Ljubljani Slovincam razglasovale in na znanje dajale. Ako bi pa tudi Austria zvezna država (Föderativstaat) ne postala, ampak se celo cesarstvo v male okoličice (departements), kakor je na Francozkim, razdelilo, ktere bi vse neposredno pod Dunajsko vlado stale, (kar bi deželam vso kri popilo, na Dunaj pa vedno proletariat in z njim punte redilo in množilo); vendar Slovincov pravica še zmiram ostane, slovenske postave imeti, brez da bi bilo treba kaki „Urtext“ po nemškem iskati. Posebni ukazi v deželi, razglasi in oklici posamesnih nižjih gospodk bi se mogli po lastnih predstavljavcih v Ljubljani proti posloveniti in na deželne potroške v slovenskim politiskim časopisu oznanovati. To priporočimo slovenskim poslancem, zakaj pravica, Slovincov kaj taciga tirjati, je očitna, želje so pa tako naravne in so se že povsod oglasile tako, da bi smešno bilo, velike priprave v njih dokaz in izpričanje ravnati, neizmerne prošnje spisovati in po vaseh podpisov nabirati.

H. P.

Francozki glas o avstrijski armadi na Laškem.

Francozki časopis „Democratie pacifique“ podá sostavek z nadpisom „od slavjanskih premagavcev na Laškem.“ Imenitno je za nas Slavjane vsaktero razodetje očitniga mnenja med zahodnimi narodi. Samo tam zamoremo pravičnost pričakovati, po kateri bomo pri nar bližjih sosedih in sopernikih (Nebenbuhler) svojih zastoj zdihovali. Morebiti se pozneje od Francozov naučé Nemci, Slavjane ceniti. Za to stavimo tu imenovani sostavek, brez da bi nekatere pomote v njem zagovarjali.

Slavjani Radeckiga belobradniga, ki so ravno zdaj Lahe za Austrio dobili, se ne smejo primerjati Nemcam Friedricha radečobradca. Naj je rekel predsednik Gagern kar koli je tel, očitavši filosofu Ruge, da, ako si pogubo Avstrijancov na Laškem želi, Nemško izda, vendar je armada Radeckiga komej več nemška, kakor nje vodja sam; ta armada, desiravno 100,000 mož, med kterimi se ne šteje manj ko 40,000 Hervatov, 25,000 Če-

hov in Rusinov, 15,000 Madžarov (in Slovkov), več tavžent Romanov in Istrijanov, ta armada ni prišla iz nemške zemlje in korenine.

Armada avstrijska je sploh slavjanska, zakaj v nji je slavjanski živel mnogo več, kakor vsi drugi skupej; ona je slavjanska, zakaj slavjanski vojvoda jo vodi. —

Hervati želijo kakor drugi evropejski narodi, postati ud velike evropejske rodovine, in spoznani biti od imenitnih udov te rodovine za narod svobodni in samostalni. Hervasko, ki je bilo del francozkiga cesarstva z Italio vred, je občutilo tako živo, kakor ta dežela, odbitje naše poslednje revolucije in jo je pozdravilo ko začetek nove dobe. Ker je sovražnik vsaktere neravnosti in malo spoštuje bogatijo, zaverže Jugoslavjan gospoda, ki je njegovimu narodnimu imenu dal pomen sužnika, in zasramuje mestnjana, ki ne zna braniti z krepko roko zadobljeno bogatstvo. On je rekel k gospodu Madžaru: „Zemljo, ktero povzameš, si nam vkradel!“ In z zasramovavnim posmeham vstopi v štacuno laškiga kupea, si izbere kar mu je po godu, rekoč: „Naš kralj za me plača.“ Ve se, da je vdanost Jugoslavjanov bolj na videz, kakor v resnici. Zvesti podložniki cesarja, dokler njih korist in prid varoval bode, postanejo njegovi gospodarji, in terdi sodniki, kakor hitro svoje interese od njihovih odloči. Cesarji dunajski so najšli v Hervatih pretorijane, pri kterih je cesar in cesarstvo samo vojaško imetje (?). Pesmenik, ki je rekel, da je Austria v taboru Radeckiga bila, je prav rekel. In to je tako resnično, da ko bi Radecky na mesto 70 let 40 let imel, munič ložeje ne bilo, kakor z to armado celo moč na se potegniti. Vendar bi manjkalo Radeckimu k obdržanji svoje moči ene poglavitne reči: njegovo ime je polsko in konec na sky neljubo zapoje v ušesu Jugoslavjana, prijatla enakosti, ki nevidi v stari polski šlahti (plemstvu) kakor podobo sovražnega madžarstva. Hervati, globoko navdani z duham patriarhalnim, morajo imeti vodja ne le iz svojiga plemena, ampak takiga, ki se je med njimi rodil, ki je med njimi živel, njih predsodke in strasti deli, njih spominke in narodne pesmi zna, ki je mlad, ognen, krepak, pesmenik, govornik, vojak, ki je vedno gotov, bojevati se, pisati, govoriti v prid tih, ki ga častijo in spoštujejo za svojiga tovarša. Taki vodja je polni maršal Jožef Jelačić, hervaski ban in diktator trojniga jugoslavjanskiga kraljestva.

Jelačić ni prišel ko zmagavec v Milan; ali bojeval je v vojski, v očeh Hervatov ljubši, kakor je laška vojska; mislimo tu boje, ki jih je na turških mejah proti Mozleminam imel.

Zmage Radeckiga ne prinesó dobička starimu maršalu, kteri z prvo polovico tega stoletja vgasne, ali prinesó dobiček Slavjanam sploh in Jelačiću zlasti.

Globoka učenost, ktero ima v historii Jelačić, vera, ki stavlja v prihodnost svojiga naroda, ste ga prepričale, da Austria ne sme poginiti, ampak da mora preobrniti se s slavjanskim vtokom. Očitno je rekel na Dunaju, da hoče imeti Austrio veliko, močno in svobodno, in da derži za sovražnika Austrie vsakteriga, kdor koli bi ji hotel z odceplenjem kakiga dela moč kratiti. Zato je vzkazal vdariti svojim Hervatam na stranske Ogre in Lahe vred, in jim je tako vbratil, da se oba naroda nista vgovorila Austrio raztergati.

Zna biti, de ne bo dolgo, de vidimo vodja Jugoslavjanov potegniti v nemške dežele avstrijskiga cesarstva, če ne za drugo, de bi poslancem jugoslavjanskim pristop do dunajskiga zbora zadobil: to bi bila narmanjši reč, ki bi se rešenikam cesarstva privoljila. Pa bi izpeljal Zagrebski diktator, premagavec Madžarstva, v samim krilu državnega zbora odločno bitvo zoper Nemstvo.

Potlej bo pokusilo Nemstvo, koliko ga bodo stale zmage Radeckove na Laškem.

Ravno dopisujem ta sostavek, ko najdem v švajcarskem časopisu „l'Helvétie“ pismo pisano od Slavjana, ki nam pokaže, de se ne motimo o duhu, Slavjane oživljajočim, in o njih pravim mislenji zastran Austrie in Nemcev.

Spisatelj, izpričavši, kakor mi, de nemške vojašne kar viditi ni v avstrijski armadi na Laškem, in priloživši, de jugoslavjanski polki niso prelivali kervi svoje za interese, ki bi jim bili ptuji in sovražni, to je za nemške interese, tako le naprej govori:

„Odstopite le, Nemci! zgovorni in oddaljeni gledavci, ki se hočete venčati iz vaše Pavelške veže v Frankfurtu z venci za Slavjane pripravljenimi. Slavjani ne bodo nikdar pripustili, de bi njih vladar postal podložnik zgovorniga frankfurtskiga zbora, tega sbiralisa, ki vedno in enako sramoti in piha na vse, kar se zove Slavjan.

Ta lastna nemška krivičnost mora pred ali potlej kaznovana biti. Dela prigodbe bodo govorile dan na dan z večji očitostjo.“

Pisavec tega pisma se na zadnje oostro pritoži, de je francozsko novinarstvo zlo izpačilo gibanje Slavjanov, in de v tem družiga ni kakor odglas revniga izlivanja žolča gnusniga nemškiga liberalisma. Kar nas zadene, mislimo, de v tem ne zaslužimo očitanja tega, kakor tudi uniga ne, kakor de bi se bili trudili znižati Jelačića bana, to veliko in domorodno osebnost slavjansko.

Nikoli nismo govorili od Slavjanov drugači, kakor s spoštovanjem, z katerim nas napolnuje to mlado in nadopolno pleme; branili smo ga in ga homo proti krivičnim pretensiam Madžarstva in Nemstva branili; tako dalje pa ne pojdemo, de bi želeli, de bi Slavjani svobodni bili, zlomivši svobodo naših laških bratov.

(Pražk. nov.)

„Kar kralj Matjaž spi, na sveti več pravice ni“.

Tako pravijo Slovenci, kadar se jim krivica godi. Veselili smo se, de nam bo zdaj zarja pravice prisvetila, ker se vsim narodom svoboda obetuje; pa mende bomo kolj še dolgo čakali tistiga Matjaža, ki nas bo mnogo stoletne krivice rešil. Svetli cesar, naš mili Ferdinand so po vstavi ali konstituciji vsim narodom svojiga cesarstva zagotovili njih narodnost ino jezik, po tem so tudi nam Slovincem podelili ravno tiste pravice na Slovenskim, kakor jih Nemci na nemškem, Madžari na madžarskim vživajo. Mi imamo pravico terjati za nas: slovenske šole, slovenske pisarnice ali kanclije, slovenske zборе, ino slovenske postave, ker to Nemci tudi imajo. Pa glejte! ravno to nam Nemci kratijo. Nemci hočejo, de bi pri nas še zanaprej nemšina gospodovala. Zato so v Gradci pri štajerskim zboru sklenili, de se na štajerskim zboru sme samo po nemško govoriti. Cello Celjsko, skoraj celo Marpurško, ino en kos Graškiga okrožja okoli Radgone (Radkersburg) je vse slovensko, pa slovenski poslanci nimajo pravice pri zboru slovensko govoriti! Kaj Slovenci ne plačujejo davkov z Nemci vred? Alj njihovi sinovi ne branijo čversto deželo ino cesarja? Zakaj bi pa tu morali biti od vzadej! Pravica je luba Bogu ino ludem, le na pravici terdno stoji vsaka osnova. Dozdaj so Nemci nam vsakih petdeset let, kakor sami pravijo, toliko zemlje odvzeli ino rojakov ponemčili, kar se eno uro hoda daleč pride; naši tergi, naše mesta so že tudi na pol ponemčane,

zraven tega še pa terdijo, de vsi tisti Slovenci k Nemcam spadajo, kateri kaj nemškiga razumejo; za naprej bi bilo to še hujši. Nar hujši je pa to za kmeta, ako Slovenci na zboru po slovensko govoriti ne smejo. Po ustavi pošiljajo tudi kmetji svoje poslance na zbor. Ker se pa tam samo nemšina govori, so prisiljeni same Nemce ali vsaj take može voliti, ki nemško znajo, med temi je pa dosti nemškutarjov, katerih kmetje od iskrenih Slovincov razločiti ne vejo, zatorej do vsih vkup nobeniga zupanja nimajo. Ako si pa kmeta zvolijo, kakor so jih na več krajih za dunajski državni zbor si zvolili, bo pa sedel tam in molčal, kader bi imel govoriti, kakor molčijo ravno tisti kmečki poslanci na dunajskim zboru, ter pustijo druge za se govoriti. Tako Slovincu nova svoboda malo pomaga, ki vse pravice Nemci le za se obderžijo. Kjer se kolj oglasimo nas povsod prekosijo. Zato smo prosili svetliga cesarja, de bi vsim Slovincem na štajerskim, Koroškim, Krajnskimi ino Primorskimi dovolili zediniti se, ino svoj posebni slovenski zbor imeti, komur bi se Nemci nebi vtikali. Tako bi tudi mi pod našim milim cesarjem bili ravno tistih dobrot deležni, kakor Nemci, ter cesarska beseda bi se dopolnila, de imajo vsi narodi v avstrijskim cesarstvu enake pravice. Pa Nemci so se zbalili, de nebi mogli daleč z nami gospodovati, zato so hitro sklenili: Štajerska je nerazdruživo vojvodstvo, to se pravi, de Slovenci se ne smejo od Nemcev ločiti. Alj pa ne vejo, de mi tudi nekdanj k nemški štajerski spadali nismo? Marpurško okrožje z Radgonoj se je pod imenom „slovenska stran“ od štajerske ločilo; Celjsko okrožje je še pozneje k štajerski priteknjeno bilo. Zakaj bi se mi nebi z svojimi rojaki sklenili, de nebi tako raztreseni bili? Kaj ne ostanemo vsi pod našim cesarjem? Sej mi nemškimi štajercem tudi ne branimo, ako se z nemškimi Korošci zedinijo, temuč še želimo jim, ker bi bili po tem močnejši. Pa naj za sebe napravijo, kakor hočejo; mi svojimu cesarju hočemo vselej zvesti ostati, z Nemci želimo v prijaznosti živeti, v svoji deželi pa nočemo terpeti, de bi nam kdo pravice krajšal.

(Celj. slov. nov.)

Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

Državni zbor je v seji dne 31. Velkiga Serpana zastran kmetijskih zadev nasledne sklepe storil:

(Po predlogu Laserja) 1. Podložnost in razmera gospodniga varstva z vsemi za te zadeve danimi postavami se odpravi (jenja) (enoglasno);

2) Zemljiša se imajo oteti dolžnost (bremen); vsi razločki med gospodskimi ali grašinskimi in kmetijskimi zemljiši se odpravijo (enoglasno);

3) Vse iz podložnosti izvirajoče, na podložniškim zemljišu lepeče dolžnosti, poslužbe in odrajtvala vsake verste, kakor tudi vse iz gospodkne verhne lasti, iz desetinske, varstvene, fogtijske in vinogradske pravice, iz vasne gospodke izhajajoče, od zemljiških posestnikov ali od oseb doslej terjane opravljanja v pridelkih, v delu in v dnarjih zraven vseh pri premembi posestnikov med živimi in po smerti plačevanih davkov se od zdaj naprej odpravijo (enoglasno);

(Po predlogu Kaučiča) 4. Za nekatere teh odpravljenih dolžnost se ima odškodovanje storiti, za nekatere ne (enoglasno);

(Po Laserju) 5. Za vse iz osebne vezi podložništva, iz gospodniga varstva, iz gospodkne sodne oblasti in iz vasniga gospodarstva izvirajoče pravice in prijemke se ne more nobeniga odškodovanja terjati, — nasproti pa imajo nehati tudi iz njih izvirajoče dolžnosti;

6) Za take poslužbe, davke v pridelkih in v dnarjih, ki jih je posestnik kakiga zemljiša, kakor tak (sam na sebi) grajšaku, desetnjaku ali fogtijskimu gospodu za opravljanje

imel, se ima berž ko berž primerno odškodovanje odločiti.

7) Pravice drevarenja in pašnje, kakor tudi služnosti med gospodkami in njenimi dozdajnimi podložniki se imajo z povračilom — pravica vasnih gospodk cvetlice iskati in pasti, kakor tudi pašnja po ledinah in sternih zastonj — odpraviti;

8) Iz poslancov vsih dežel napravljen odbor (komisija) ima načrt postave spisati in državnemu zboru predložiti, ki ima obseči odloče:

a) čez odškodvano odpravljenje vseh vzajemnih prijemkov in odrajtval, ki so na emfitevistiške ali drugačne pri razdelitvi lastnin storjene pogodbe operti;

b) čez odpravljenje drugih zemljišnih dolžnost, ki bi znabiti v §. 3 ne bile imenovane;

c) čez način odpravljenja ali vravanja v §. 7 imenovanih pravice;

d) čez merilo in visokost dolžniga odškodovanja, in čez matico (fond), ki se ima iz pomočkov vsaktere dežele posebej napraviti, iz ktere same se ima za dotično (betreffend) deželo prerajtani odškodovavni znesik z državnim posredovanjem izplačati;

e) čez vprašanje, ali se ima za davke in odrajtvala po §§. 2, 3 in 8 b odpravljen, ali ne v §. 5 in 6 imenovane kakšno in katero odškodovanje storiti.

9. Gospodkne oblasti imajo sodništvo in politiško uradovanje začasno do vpeljanja državnih oblast na državne potroške naprej opravljati.

V seji 1. Kimovca je bilo še sklenjeno (po Zimerjovim od Lacelja popravljenim predlogu): Prisilenje pivo (Bier) in žganje pri grajšaku kupovati ima nehati z vsemi z njim zvezanimi dolžnostmi.

K. 1. Kimovca. Med neštevilnimi dunajskimi časopisi ga ni imenitnišiga za Slavjane, kakor „allgemeine slavische Zeitung“, ki od zdaj za na prej 5 krat v tedni na svitlo pride. Izvirni sostavki, zagovarjanje federativne ustave za Austrio, mnogoverstni dopisi iz vsih slavjanskih dežel, serčna in možka beseda, s katero vse Slavjane brani, so mu kmalo veliko veljavo zadobili, in dobro bi bilo, de bi se ta časopis tudi v naši slovenski deželi razširil namest puhlih nemških časopisov, ki z vednim gerdenjem in grajanjem Slavjanov nekatere slovenske brave tako dalje pripravijo, de še sami začnejo z Nemci v en rog trobiti in svojo lastno kri sramotiti, de se Bogu vsmili. —

Česki poslanci bodo v narodnih vprašanjih vedno celo Slavjanstvo serčno branili, njih se oklepajo tudi pametni Polaki, ker sprevidijo, de za Slavjane, katerim iz vseh kotov sovražnik, bi djal, zobe kaže, druge pomoči ni, kakor de se vsi terdno sklenejo kot en sam mož; Bog daj, de bi tudi naši poslanci v takih rečeh, ki se narodnosti tičejo, brez obotavljanja z svojimi brati potegnili. Za Slavjane v Austrii ni sreče, kakor v zvezni (federativni) državi, v državi raznih, samostalnih in le po cesarski rodovini in po središni vladi za splohne reči vezanih narodov; kdor pa misli, de se morajo dežele (Provinzen) podreti, de bi se nikoli več vzdigniti in odtergati ne skušale, se močno moti, ter si namesto krepke države, polne razniga življenja želi veliko pušavo, veliko stoječo, torej gnilo vodo; po centralizaciji bode narodna moč, narodna zavest vsakiga naroda opesala; poglavitne deželne mesta (Ljubljana, Gradec, Praga itd.) bodo hirale, karkoli si bode kaj upalo, bode na Dunaj sililo in lezlo, tam se bode veliko siromaštvo nabiralo, ki bo poglavitno mesto, od kteriga bodo druge mesta in dežele kakor na nitkah visele, zdaj pa zdaj stresalo, in vse to in še drugo bi storilo, de bi bilo joj! Zatorej bojte se centralizacije! Tudi za to se je bojte Slovenci, ker je Dunaj nemško mesto; nemško središje ne more nigdar Slavjanam koristiti. Kdor ni federalist v Austrii, ne more pravi Slavjan biti, če se še tako perdušava, de je.

Slovenske dežele.

Oznaniło. V sredo 6. d. Kimovca se bode v tukajšnjim narodnim gledišu igralo veselo igro „Županova Micka“ drugikrat, in pa: „Goljufan stare“ pervikrat. To se domorodcam vljudno na znanje da.

Odbor slovenskiga društva v Ljubljani.

* Kakor zvemo iz Dunaja, bi smeli pričakovati, de se bode v Ljubljani jugoslavjansko vseučiliše vstanovilo, ker bodo tudi česki poslanci, zlasti pa g. Palacky g. Dr. Kaučiča podpirali; tudi dalmatinski slavjanski poslanci so svojo podporo obljubili. Bog daj srečo; ali to vseučiliše bode v resnici slavjansko, ne pa (strah nas je misliti) morebiti sedež in središče nemške propagande!

Iz okolice lotmerške (Luttenberg) 30. Velks. Dne 28. t. m. se je bilo zbralo nekoliko slovenskih djakov (študentov), kateri so se pri priliki jedne novomeše pri sv. križu sošli, v Cezanjovcih (Cesendorf) in so sklenili, v bližnji terg Lotmerk iti, da bi tam prebivajočiga za slovenstvo vnetega domorodca Dr. zdr. Preloga častno pozdravili. Idejo lepo tiho v terg, pred njimi nese eden trobojno zastavo slavenško, ino jih pelja proti stanovališu Dr. P. v sredi plača, gde se vsi vstavijo. Grejo trije gor v prvi kat (Stock) njega v imenu vsih pozdravit. Častiti domorodec odpre okno, jim se zahvali, in ravno pri obedu sedeči, prikaže kupico vina rekoč: „na zdravje vsih vernih Slovincov“ in oni odgovorijo z jednoglasnim trikratnim „Živili“. In glej! čudo veliko! iz vsih hramov, kateri so pred kakor razvaline prazni bili, je planila stekla, divja truma nemškutarskih mestjanov, zaprosenih (gedungen) hlapcev, mojsterskih poslov (Gesellen) in drugEGA marčesa (clo pse so nad nje gonili) rodo kričoč: Živio-Eseln hinaus! hinaus! todtschlagen die Hund! ter nje naglo obkolijo z raznim orožjem prevideni, brambe proste v slepi razjarenosti ko divje zveri pretepati in z kamenjem po tergi tirati jamejo; zastavnika pa na pol mertviga pustijo. Gosp. Dr. P. se je njihovi stekli jezi z nevarnostjo življenja zognil. Skočil je s prvega kata v dvor ino je na skrivnem odišel. V hram so vderli, vse sprevergli, ino ga po vsih kotech iskali. Gotovo bi ga bili do smerti martrali, ako bi ga dobili. —

Glejte Slovenci, to se godi, ino sme zgoditi v čisto slovenski zemlji, v slovenskem tergu — Slovencom?! Gde je ustava?! gde enakost vsake narodnosti?! — Zakrij si Slava lice nad takim pogerdenjem tebi služeče in za te živeče mladosti! solzami si oblij obraz nad takim posramotenjem zastave tvoje slavne! kako dolgo boš terpela ti slavna mati naša, tako preganjanje vernih tebi sinov? In vi Slovenci? dokler vaši serčni junački sinovi Kinskoviga regimenta v Talianskem kerv prelivajo, da vašo slavo pomnožijo, vi vaše domače sinove kateri se trudijo, vam ptuji jarem rasbiti, kateri so pozvani, vaši prihodni izreditelji, in učniki biti, katerim je prihodna sreča in odrešenje vaše lepe domovine v roke djana, vi Slovenci jih pustite preganjati, in to z mirno vestjo? Gda bodete popravili to sramoto? Ne dajte da bi moj glas bil glas kričečega v pušavi? Ako nečete biti zgubljeni, izdramte se, bodite pravi Slovenci, bodite složni, ino —

ak je božje volje

bit če bolje. —

Mihalovski.

V Radgoni 2. Kimovca 1848. Tu Vam pošlem za naše brate Horvate 5 gold. srebra. — Zerno do zerna pogača, kamen do kamena palača. — V Slovenii se bere, kako da bi Magjari hteli pri Radgoni prek po Štajerskem na Horvate vdariti; neki grof Czapari je ravno pri nas trobil, da bode 60000 Magjarov z 40 topovi pri Radgoni prek nad Ptuj na Horvate marširalo, ali kdo ne vidi, da je to magjarsko bahanje. V Radgoni je vse proti Magjarom, zato se pri nas magjarske kukovice ptice redko vidijo. — Vogerski Slovenci do-

bro znajo, kaj Magjari nameravajo, in bodo berž kakor se Horvati pokažejo, z njimi potegnuli. — Iz Lotmerga od 28. p. m. gnusno prigodbo čujem, kjekteri nazočnik bode Vam vse bolj zvesto popisal. — Resnica je, da Slavjan vsigdar zadosti sovražnikov ima, in kde v en čisto slovenski kraj se le nekoliko Nemcov vgnjezdi, se Slevenci okoli in okoli ne smejo več kakor Slovenci oglasiti. — Lotmeržani! naj živi sloboda mnjenja — naj živi enakost, bratinstvo in sloboda! ako pa tega ne razumite, velja od vas, kar slavni nemški pesnik popeva:

Doch der schrecklichste der Schrecken

Ist der Mensch in seinem Wahn! K.

Glas iz Gorenskiga. Hvala, serčna hvala slovenskemu društvu v Ljubljani vsem častitim gospodam, kateri se za Slovenijo našo mater tako krepko poganjajo, katera je bila v pretečenih časih od svojih lastnih otrok nehvaležno v nemar pušena, alj bolj za prav od nemške more tlačena, vendar Bog, kateri meje stavi, je zbudil duha Slovenije, de bi nje lasten jezik zopet v spomin poklical, de bi jo v nje lastnim in gladkim jeziku govorečo, nje sestre in sosednje sebi enako gospo spoznale in čislale. Zatorej dragi sinovi Slovenije! goreči za slavo svoje Matere ne pustite nikar de bi tak zbučen slovenski duh zopet zadremal ali vgasnil, marveč spodbadajte, oživljajte ga združeni v duhu in ljubezni, de postane velik plamen k ogrejenju vsih njenih otrok, de bo ona vesela nad njim svojo glavo med sestrami in sosedami ponosno povzdignila; sosebnost pa vi možaki in gospodje pevskiga duha, ne mudite ji pletati slavni venec iz kraznih in lepo dišečih cvetlic. —p—

Hervaska in slavonska dežela.

Iz Zagreba 29. V. S. Pred učenjem je bil tukej odbor gradiškiga regimenta, ki je svetlimu banu poročil narnovejši odločbe tega polka, namreč de od zdaj ne prizna gospodarja nad seboj razun Cara in Jelačića bana, in de naj jih na ravnost, brez odloga proti Madžaram pelje. —

Opravljač odbor v Zagrebu je sklenil, de mora vsaki madžaron, ki se nazaj v domovino poverne, naslednji reverz (zavezo) pri podžupanu podpisati: Jaz N. N. se zavežem s terdo in pošteno besedo, prisežem Bogu in domovini, de ne bodem ničesar ne s besedo ne z djanjem počel, kar bi mojimu narodu in domovini in njenim poglavarstvu protivno ali ne varno bilo, ampak obljubim, de se hočem v vsem in povsod kod pošten in zvest domovine sin obnašati. In ako bi to prisego in obljubo svojo prelomil, naj me domovina po obstoječih urednih in izrednih postavah, kot prelomnika svoje poštene besede in tlačitelja svete Bogu in domovini položene zakletbe pred sodbo stavi in obsodi. — Po banski naredbi 1. Kimovca je vstanovljena vsakdanja pošta za pisma iz Zagreba na Zagorje, Rogatec, prek policianske postaje železne ceste in po nji do Dunaja.

Časopis avstrijskiga Lloyda prinese novico iz Reke dne 31. Velks., de je tisti dan banski komisar, podžupan Bunjevac z 1000 graničari in serežani v Reko prišel, mesto brez vsiga vpiranja od strani mestnjanov prevzel, madžarsko poglavarstvo pregnal, in mestno gosposko poterdil. V lepim razglasu je stanovalavce v imenu celiga hervaško-slavonskiga naroda pozdravil, in skerbniiga banoviga varstva zagotovil.

Po ravno tistim časopisu bi bili Teržaški Slavjani 35,000 gold. Hervatam poslali. —

Iz Oseka 25. p. m. Pred sinočnem so v Vukovaru županijski jetniki majhni straži vtekli, pometali raz sebe okove in pobegnili; ali graničari, ki so en dan pred sem prišli, so jo vrezali za njimi, njih 11 vbijejo, nekoliko pa polove.

Včeraj je dobil naš podžupan od bana štafeto de naj za 5. prih. m. shod napove v

Verovitico, kjer bo ban deržal restauracio (ponovljenje uradnikov); ali on noče napovedati.

(Slav. Jug.)

Dalmacia.

Veste, kdo je v Dalmaciji proti združenju tega kraljestva z Hervaskim in Slavonskim? Nekoliko poitaljančenih Dalmatincev, ki kakor pravi izdajavci domovine spoznati nočejo, de je v tem zjedinjenji edino rešenje te toliko zatirane in vboge dežele. Tacih odpadnikov je komej eden na jezero in 999 jih želi se z brati svojimi skleniti tode žalostno je, de uni izdajavci imajo moč v rokah, ker so uradniki.

(Serb. Beog. nov.)

Česka dežela.

Deželno poglavarstvo je svoje misli za stran nove osnove učilnic očitno razodelo, podamo tu iz njegoviga razodenja nasledne verste: „Ako se ima enakost pravie obeh jezikov popolnoma doseči, ni po mislih deželniga poglavarstva zadosti, de bi se česke ljudske šole napravile. Je treba k temu tudi českich gimnazij, českich mestnih in obertnijskih šol z česko tehniko in z visokimi šolami (useučiliši). Čeh mora ravno tako kakor Nemec imeti priložnost, de bi materni jezik svoj v vseh šolah omikati zamogel.

Narodno straža v Pragi vnovič spisuje in zbira, do zadniga dne Velkiga serpana je bilo že 7 kompanij sostavljenih, pet jih je zvolilo česko, dve pa nemško velevanje (komando).

Ogerska dežela.

Ravno zdaj je prišel glas v Beligrad, de se je Bela Cerква, ktero Serbli 19 dne zavoljo pomanjkanja strelniga prahu dobiti niso mogli, narodni armadi predala (podala). V Pančevu so zasledili nekako zakletbo, ktero so ondotni Nemci v zavezi z belocerkvanskimi, veršačkimi in zemunskimi Nemci, proti Serbam spledli.

(Serb. Beogr. nov.)

Lombardsko-beneško kraljestvo.

Po zadnih novicah iz Milana dne 28. p. m. je maršal Radecky od generala d'Aspre sporočilo prejel, de se je Garibalditova derhal na švajcarskih mejah nekaj razkropila, nekaj polovila. — Maršal sprejema dan na dan sardinskiga ministra, s katerim se pogovori zastran miru godijo. Maršal Radecky si je že serca prostiga ljudstva v Milani priklonil, ker je zdaj lepi red, in ker tudi starimu uradništvu (bureaucratie) peruti striže, nove mlade uradnike postavlja in pa število uradov ali deržavnih služb, koliko je moč, zmanjšuje. Tudi davke je ponižal. — Ruski Car je mende francozki vladi napovedal, de hoče svojiga poročnika iz Pariza poklicati, kakor hitro bi francozka armada v laško deželo stopila.

Zapisnik darov za naše brate Hrovate.

28 stražnikov akademjskiga kardela v Ljubljani	7 gold. 20 kr.
Gosp. Matija Majer, kaplan na Koroškem	15 „ — „
„ Podgorski	2 „ — „
Graška Slovenja	20 „ — „
Gosp. Dr. Muršec v Gradcu	20 „ — „
„ J. K.	1 „ — „
„ L. P.	5 „ — „
„ Karl Obreza iz Verhnike	20 „ — „
„ Jožef Blaznik v Ljubljani	10 „ — „
„ Dr. Pfefferer v Ljubljani	20 „ — „
Pod napisam „Kamen h kamni palača, zerno k zerni pogača“	4 „ — „
Domorodeci v Št. Andreji na Koroškem po gosp. Otorepcu	62 „ — „
I. I. v Ljubljani	5 „ — „
I. I. v Ljubljani	5 „ — „
I. od K. v Ljubljani	5 „ — „
Gosp. Juro Matič Špor 1 cekin v zlatu	10 „ — „
Gosp. Dr. Struppi v Ljubljani	10 „ — „
„ Matija Vertove v Št. Vidu nad Vipavo	25 „ — „
	236 „ 20 „
in 1 cekin.	

V Ljubljani 1. Kimovca 1848.

Slovensko društvo.

Nepolitiški del.

Cernogorei.

Vojski obraz iz življenja južnih Slavenov.
(Po ruskim Bulgarina.)

Ko so se v letu 1807 Turki z Rusio vojskovali, so njih kersanski podložniki veliko hudiga prestati mogli; posebno pa so na južne Slavene celo torilo svojiga čerta razlili. Memo drugih je bil paša Skadarski na-se vzel, Černogorce oestro pokoriti, ker so z javnimi zahvalnimi molitvami zmage ruskiga orla obhajati se perderznili. Neštevilne kardela roparskih Albancev in divjih Turkov, gladnim volkam enakih, so se pripodile na meje Črne gore, le na vgodno priloznost prežaje, de bi majhno deželico napadli, in svojo maševavnost z kervjo vgasiti zamogli, zraven pa se z ropanjem, razbojem in morenjem lep plen odnesli.

Iz hribov in prepavov Černogore se majhna steza v široko planjavo vije, ktera je na eni strani z Skadarskim zalivom, na drugi z gostimi gorami omejena. Potok naravno mejo dela med Černogoro in turskimi deželami, in v svojim teku imenovano stezo križa; dve sterne pečini pa, z germovjem in drevjem obrašeni, visite derzno visoko čez kraj, kjer potok izvira, in na to vižo nekaki hram napravite, v kteriga le malokrat kakšen žark sonca zaide.

Sonce se je že za hribe zakrivalo, kterih verhoji od njegovih zadnjih žarkov poljubljeni so se dalje tje blisali. Iz daljine se je zaslišalo beketanje domu gredočih čed, in doneče petje ratarjev, kteri so trudni, pa vunder veseli iz polja v pokojne sela hiteli. Ščasama pa so vsi glasovi obmolnili; tiho je krog in krog postalo, kakor v črnim grobu; temni mrak je razpél svoje perutnice čez molčeči kraj.

Na obeh straneh steze sta se dva Černogorca skrivala, v dolge plajše zavita. Ko je se svitlo bilo, sta neprenehama v planjavo oči opirala; ko se je pa mračiti jelo, sta tenko na vsesa vlekla in na vsaki še tako majhni šum skerbno slušala. Potlej se je vsak na kraj nasprot sterneče pečine splazil, in pogloblasno sta ta le pogovor med seboj začela:

„Si le ti, Jurko?“

„Jez sim; in to si ti, Janko? Dobro, de si se dal spoznati; zakaj že sim mislil, ko je majhni šum na moje ušesa vdaril, naravnost eno kroglo zapoditi.“

„Ni svetovati! Bolji je pred pozvati; jez sam sim bil, ko sim skoz germovje lezil.“

„Mene le jezi,“ spet povzame Janko, „de mi smodnik na ponvi zastonj moker postane. Že dva dni in dve noči tu prežim, in ni mi še dano blo, le enga samiga Turčina zasmoditi.“

„Mislim, de jih ne bo več mikalo, po kosilu, kteriga smo jim predvčerašnjim za pozdrav napravili, v naših gorah vasvati. Mi bi jih sami mogli poiskati; in res, meni bi bilo težko, še delj časa brez dela tu živeti, krogle bi mi serce potlačile (zadušile). O de bi bil jez le serdar ali poglavar! Jez bi kolo (svetvavstvo) vkup poklical, in v tem obstal, na ravnost Škadarja se lotiti, mošee (turske cerkve) požgati, in vse pokončati.“

„Prav imaš! To bi bla obed; tode vladika je prepovedal. Spomni se besed, ktere je k nam govoril: „Otroci! varujte svojo žlahtno slavensko kri; kapljica od nje je več vredna, kakor deset turskih glav. Bojajte se hrabro, pa le takrat, kadar sovražnika pokončati zamorete; alj ognite se ga, kadar močnejši vas raztreti hoče, enako skali, ki se od hriba odterga in razdjavno na tla telebi!“ in njegove besede so zmiraj resnične. Saj tudi v Skadaru ni veliko za dobiti; visoko in terdno je njegovo ozidje in na osipih veliko strelaštva.“

„Tako je res; vladika nam je scer prepovedal, z sovražnikom se sprijeti, in svetovati; le iz škila nanj strelati; al on nam dobro hoče. Po očetrovsko za nas skerbi; de bi naše življenje varval, svoje lastno ne varje. Pa vunder — naj reče kdo kar hoče, ni polovico tako lepo, verjemi mi, bratec! deset turkov vstreliti, kakor enimu samimu glavo odsekati. Stene naše hiše doma kinči 80 Turskih glav, in vse so ali z jataganam ali z janžaram odrezane. Moj oče je padel v bitvi pri Kruševcu, v kteri je prevzetni Mehmet paša z 30000 Turki življenje pustil, ker mu je na misel padlo, naše svobodne gore podjarmiti. Pač sta zato dva mojih stricov 20 turskih glav v znamenje domu prinesla, de je njegova smert osvetljena; in pašetovo glavo je tretji stric ljudstvu podaril, ktero je ono v Cetinskim samostanu shranilo. Meni samimu pa še ni bilo pripušeno, kakor se spodobi, očeta smert osvetiti; njega kervava srajca se ni v

grob zakopana v znamenje doprinešene osvete (maševanja), še prisega ni storjena, ktero so mi mati naložili. O kako hrepenim že po srečni dobi, ko bom mogel v sovražne verste planiti, in s kervjo naših roparjev smert očeta maševati, in če tudi padem!“

„Prav tako, brate! Sovražnike naše vere in svobode pokončati, to je zmiraj poglavitna reč; na kakšno vižo pa se to zgodi, na tem je tudi veliko ležeče. Per ti priči mi lih nekaj na misel pride, na kar se ne morem brez smeha spomniti: Predvčerešnjim je bilo, ko sim, trop Turkov za petami, mojo kapico na skaljad (pečino, skalni rog) nataknil, sam pa za drugo skalo se skril. Od mojih krogel zadet se je Turk za Turkam v prah zvalil, uni so se pa zastonj prizadevali, mojo kapico z skale izsterliti, in ko jo je zadnič vunder eden zadél, so velik hrup veselja zagnali. Alj sluh! Meni se zdi, kakor de bi zdolej v vodi slišal pluskati.“

„Prav imaš; nekdo čez potok brede,“ pravi Jurko. „Nastavi ušesa, Janko! jez bom doli zlezil, in če sovražnika najdem, tebi znamnje dal; ti pa potlej k našim teci, streli, in šum (hrup) zaženi; zame pa nikdar ne skerbi. Živiga me ne bodo imeli; in nalaš se pa tudi ne bom v smert podal!“

Ko je te besede izustil, se doli spusti, in počasi leze, skerbno kamnja in germovja se oklepajoč. Preden je pa se iz skrite gosave stopil, zapazi človeka, kteri je ravno na breg stopil, se vstavil in povsod se oziraje plašno slusal. Ker ga pa zavolj temnote po noši ni mogel spoznati, je zaklical Jurko, zmiraj se še skrivaje:

„Kdo pride?“

„Slaven iz Sarajeva,“ je bil odgovor ptujca.

„Kaj te sem prinesel?“

„Delo kersanske ljubezni.“

„Od kod prides, in h komu greš?“

„Od našiga deželaka, vodja rodnih bratov, čigar ime le vladiku samimu razodeti smem. Pelji me k njemu.“

Jurko stopi zdaj iz germovja, se bliža Kotoranu, in mu roko poda rekoč:

„Bog ti pomagaj, de dobro delo dokončaš! Pojdi, hočem te do naših prvih straž peljati;“ potlej se obrne na stran, kjer je Janko prežal, in mu zavpije: „Vstani, Janko, slišiš?“

„Slišim!“ je bil kratki odgovor.

„Vstani tako dolgo samo, de jez spet nazaj pridem. Janko, na ušesa vleci in pazi na nar manjši šum, ker se lahko zgodi, de kdo Koterana nasledje. Ti pa prijatelj!“ pravi Jurko in se k Kotoranu obrne, „daj mi svojo puško, sablo in pistolo; ozka je steza, po kteri bova šla, noč je črna ko grob, in midva eden družiga ne pozna. Se preden bo polnoči, boš vse pošteno in častno nazaj prejel in še blagoslov metropolita zraven. To terja šega, zato se nikar ne jezi in ne brani.“

„Ne vem, zakaj bi se jezil,“ odgovori na to Kotoran, „vzemij jih. Le sovražnik se mojiga orožja ne sme dotakniti; prijatlu pak zaupljivo izročim tudi branjoče orožje. Vender podvizaj se. Jez sim se ves zmočil, in zato me zebe.“

(Dalje sledi.)

Primeri junaštva slavjanskiga. Nikola Zrinski.

Belgrad je zmagal vse sile Murata in Muhameda družiga, ali ni mogel obderžati se proti velikimu Solimanu, ki ga je osvojil dne 29. Velikiga Serpana leta 1531, desiravno z težko muko, zakaj več kot dvajsetkrat se je va-nj zagnal. Ta car je bolj kot vsak drug sterl ogersko moč, kteri je narhujši vdar pri Mohaču zadal. Po nesrečnim tamošnjim (ondotnim) boju so se razšli Turčini po celim kraljestvu, pleneči in paleči ga.

Soliman postavi na ogerski prestol Jvana Zapolja. Na svojo starost se je pa zopet sperl z Ogri, ter jim obsede terdno mesto Siget z 200.000 vojniki. Velitel Sigeta je bil Nikola Zrinski, čigar rodovina se je bila iz Dalmacie preselila na Hervaško; viksi vodja turske vojske pa je bil, pod nadgledstvom (nadzorom) samiga Solimana, veliki vezir Mehmed Sokolović. Glej tu dva Slavjana, eniga proti drugimu, in oha se bijeta za ptuj narod! — Turčini so bili že izgubili sedam in trideset dni pod Sigetom, so izgubili mnogo vođev; ali mesta si niso osvojili. Soliman poskusa podkupenje, ker s silo nič opraviti ni mogel. On obeča Zrinskimu; de ga bode storil vladarja cele Ilirie, in de mu da Hervaško za nasledno lastnino, samo de mu Siget preda. Zrinski vse odverže. Ali njegova krepost je imela

priti v veliko več, v nartežji skušnjavo. Lovec Zrinskoviga sina je padel Turkam v roke. Oni vzamejo s njega gerb (Wappen) Zrinske rodovine, ga pokažejo Nikoln, se zlažejo, de so mu samiga sina vlovili, in se zagroze, de ga pred mestam na kol nataknejo, ako ga on z predajo mesta ne odkupi. V Nikolu se strese očetrovo serce, ali tudi to bolečino on preboli, in zaverže tursko predloženje (Antrag). Vidilo se je očeta, ki je dal na smert otroka svojiga za korist domovine, ali dati ga na tako in tolikaj dolgo smert, kakor je grozni kol, kolikor se spomniti vem, je brez primera (Beispiel) v zgodovini; to je več kakor darovati svoje premoženje, svoje življenje domovini.

Soliman vmerje jeze, de je to malo mestice zamoglo toliko časa zadržati njegovo silovito vojsko, in slavo mu omračiti. Vezir Sokolović, zatajivši njega smert vojsakam, je berž zavkazal, de se s vso močjo vdari na Siget. Bil je osmi dan Kimovca 1570. Turci so bili že pred dvema dnema zapalili zvonajno mesto, ali ogenj se prime in sega čedalje bolj v notranje, in malo de ni ves Siget postal en kup pepela. Nepremagljivi Zrinski tudi takrat ni pomislil na predajo, ampak je sklenil predreti skozi celo tursko vojsko (armado), ali pa slavno poginiti. Obleče na se nar bogatejši oblačilo, na vrat obesi mestne ključe ter z junaškim govorom ohrabrivši svojih šest sto vojsakov, z njimi pade skozi velike vrata na sovražno vojsko. Tudi žene, po vojaško oblečene, so se bojevale zraven svojih mož. Po narvročejšim boju so poginili vsi, poginil tudi Zrinski. Samo štiri njegovih ostanejo živi, de bi zamogli svojim povedati nevmerjoče delo.

Nikolu Zrinskimu in tovaršam njegovim gre taista slava, kakor Leonidu z njegovimi špartanci.
(Podunavka.)

Južina serežanov.

(Iz česk. nar. novin.)

V Zagrebu dne 22. Velkiserp. Včeraj smo imeli posebno veselico na loci blizu Zagreba. Nekoliko domorodnih gospodičen iz Zagreba je pripravilo zalim Serežanam južino, to je gostijo, gotovo za to, de bi imeli kakšno kratkočasnico, ker jim še ni dopušeno v vojsko iti in jim začena dolg čas biti. Že od dalje smo slišali hrup in strel, preden smo do mesta se približali, kjer so Serežani svoje gostje imeli. Tam jih je sedelo okoli štirideset v krogu na travniku, noge križoma po tursko, v sredi so imeli čisto umito, gladko desko, na ktero so si pečenko devali. Sedeli so okoli deske v popolni svoji obleki in z orožjem, vsak je potegnil svoj handžar, je odsekal v zraku kos pečeniga janca in ostanek je podal sosedu, in tako je šlo dalje. Vino so pili iz buč, z kterimi so iz škafa zajemali, ki so ga jim gospe skerbno napolnovele. Med tem se je neprenehama pelo, in ko je zdaj pa zdaj nekteri izmed njih kako zdravico napil, so ga sprejeli stoterni Zivio! in pokanje z pistolami, ktere so samo iz opasa potegnili in v zrak sprožili, se je razlegalo okoli in okoli. Na zdravje svitliga bana se je mogel dati peloton.

Komej so nas zagledali, je vstal eden in je k nam prišel, nas pozdravit in sprejet. Trije smo bili, tudi neki Polak. Serežan nam je podal roko, in komaj je na Polaku spoznal, de ne govori kakor on, ga je berž poprašal, zakaj de ti Slovaki derže z Madžari? Slovaki ne derže z Madžari, mu ta odgovori, ali jaz nisem Slovak, ampak Polak. — No prav, je rekel Serežan, to je vse eno, Polak je tudi naš brat; in berž je začel pripovedovati, kako de se oni ne bojujejo le za se, ampak za vse narode slavjanske, in de bodo to tudi samimu cesarju odkritoserčno povedali. Dalej je pravil, de bi si le to želel, de bi se enkrat vsi Slavjani na enim polju sošli, de bi vidili kakšna neštevilna množica de nas je. Mogli smo se čuditi nad tem ognenim junakam; kaj bi bil pa še g. Löhner počel! Nemcam se sploh ne priležejo naši Serežani, kakor nam, oni na njih vidijo vedno nekaj tolovajskiga, tako nam je p. r. neki Štajerc, ki je z nami do Varazdina šel, poln skrivnost razodel, de ga mraz spreleti, če le rudeč plajš zagleda.

In vendar je Serežan, če prav mu v boju enakiga ni, v mirnih časih prav krotak; on ti vse pokaže, kar ima na sebi, samo če mu tudi ti vse pokažeš, kar če viditi, in če mu nič ne grajaš, kar je njegoviga; tako p. r. se je nedavno nekdo Serežanu posmehoval, de njegova puška ni vredna dveh krajcarjev — ali slabo sta se ločila. Zapustili smo Serežansko soiree z pozdravljenjem, in še dalje za nami so se oglašali njih mnogoverstni „živio“. Jan Lambl.